

ELMA

Temmuz 2020

Dünya Elma Verileri (bin ton)

	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20 ³	Değişim
Alan ¹ (bin ha)	5.208	5.108	4.929	4.904	-	- 0,5
Verim ¹ (ton/ha)	15.852	16.592	16.840	17.565	-	4,31
Üretim ²	74.638	76.432	74.205	70.964	75.722	6,7
Tüketim ²	63.254	64.089	62.380	58.877	66.907	13,6
İthalat ²	6.474	6.253	6.061	5.764	5.969	3,56
İhracat ²	6.672	6.679	6.481	5.921	5.969	0,81

Kaynak: ¹/FAO (10.06.2020), ²/USDA (10.06.2020), ³/ Tahmin, ⁴/ Verisi bulunan son iki pazarlama yılının değişimini göstermektedir.

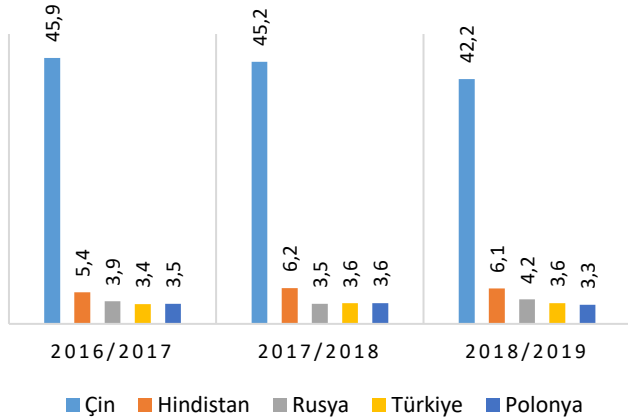
Dünyada 2018 yılı toplam meyve üretiminin yaklaşık %7,5'ünü oluşturan elma, muzdan ve karpuzdan sonra üçüncü sırada yer alan önemli bir türdür. Dünya üretiminin 2019/20 sezonunda bir önceki sezona göre yaklaşık %6,7 oranında artarak yaklaşık 76 milyon ton olduğu düşünülmektedir.

2019/20 sezonunda dünya ihracat ve ithalat hacminin yaklaşık 6 milyon ton olduğu tahmin edilmektedir. Dünyanın en büyük elma üreticisi olan Çin'in 2019/20

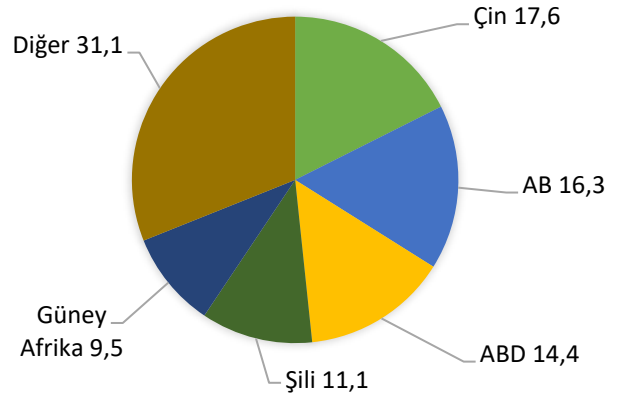
üretim sezonunda üretimini %24 arttırarak 41 milyon tona ulaşması beklenmektedir. 2018-2019 sezonunda Avrupa Birliği üretimi 15 milyon ton, ABD üretimi ise yaklaşık 5 milyon tondur.

Türkiye, dünya elma üretiminde önemli ülkeler arasındadır ve 3 milyon ton üretim ile 4. Sırada yer almaktadır. Dünyada lider konumda olan Çin'in, 2019/20 sezonunda toplam dünya elma üretiminin %54,1'lik kısmını karşıladığı düşünülmektedir.

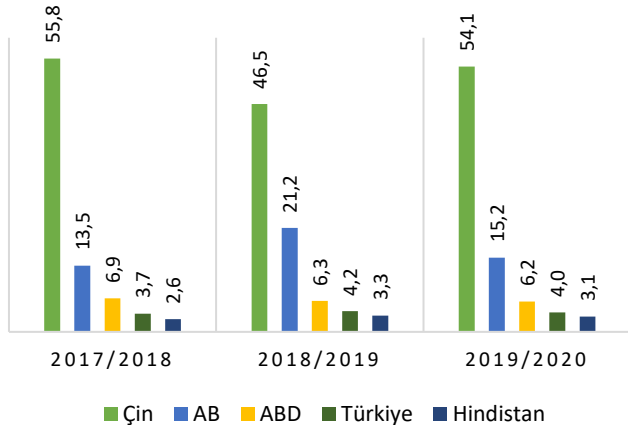
Elma üretim alanında önemli ülkeler (%)

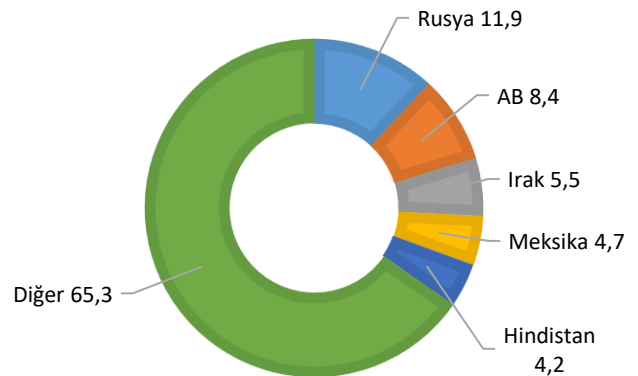
Ülkelere göre dünya elma ihracatı (2019/20, %)

Elma üretiminde önemli ülkeler (%)

Ülkelere göre dünya elma ithalatı (2019/20, %)

Dünya elma ticaretine yönelik verilere göre elma ihracatında Çin birinci sırada yer alırken Avrupa Birliği ikinci, Amerika Birleşik Devletleri ise üçüncü sırada yer almaktadır. Türkiye Dünya elma ihracatında önemli ülkelerden birisidir ve ilk on arasında yer almaktadır. Çin tek başına dünya elma üretiminin yaklaşık yarısını karşılarken, gelecekte de elma endüstrisinde belirleyici ülke olması muhtemeldir.

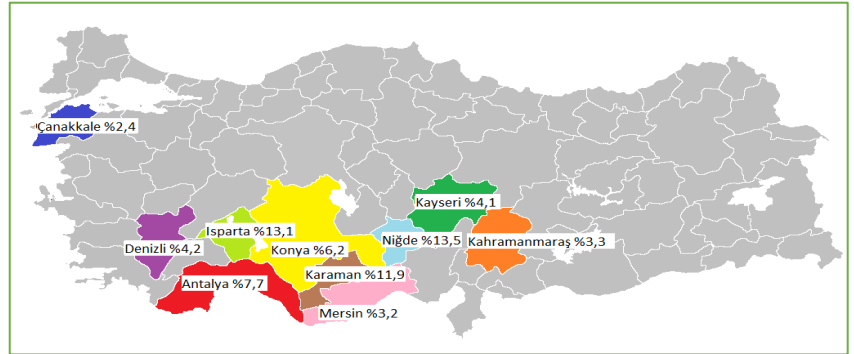
Türkiye Elma Verileri (bin ton)

	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	Değişim (%) ¹
Alan (ha)	171.417	171.410	173.394	175.357	174.640	-0,4
Verim (kg/ağaç)	46	50	53	53	59	11,3
Meyve Veren Ağaç (bin adet)	52.272	55.585	55.771	61.288	64.558	-0,1
Üretim	2.480	2.570	2.926	3.032	3.626	19,6
Yurt içi kullanım	1.800	1.967	2.042	2.255	2.413	7,0
İthalat	60	87	22	76	151	98,2
İhracat	612	556	754	696	1.176	68,9

Kaynak: TÜİK (10.06.2020), ¹/ son iki yılın değişimini göstermektedir.

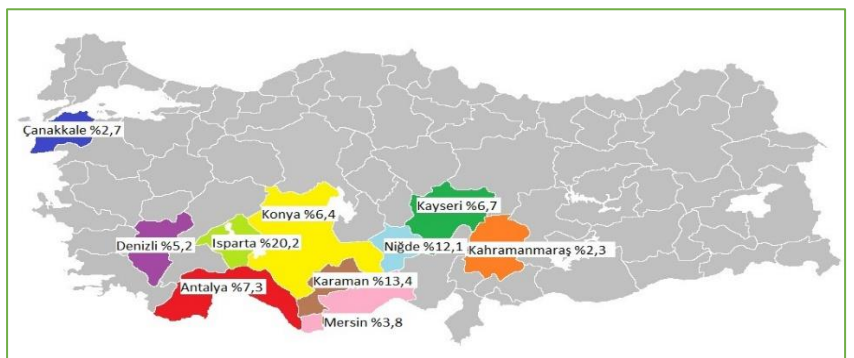
Elma üretim alanları;

Türkiye’de 2019 yılı üretim alanları toplam 1,7 milyon dekadır. En fazla üretim alanı 235 bin da ile Niğde ilindedir. En fazla meyve veren ağaca sahip il ise 9,2 milyon adet ile Karaman ilidir. Niğde, Isparta, Karaman, Antalya ve Konya illeri yaklaşık 912 bin da ile Türkiye’nin toplam elma üretim alanlarının yaklaşık %52’sini oluşturmaktadır.

Elma üretimi;

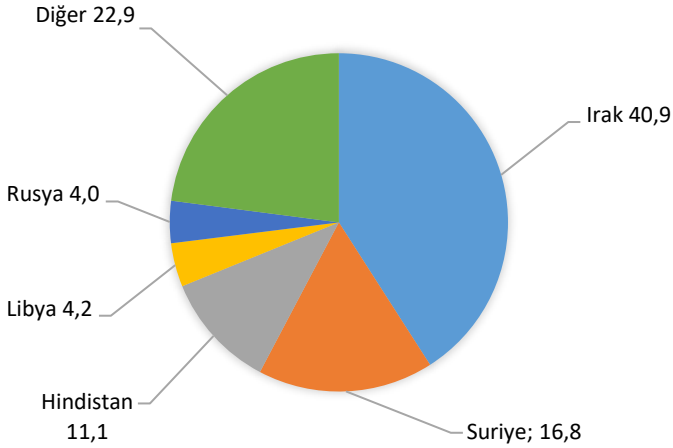
Türkiye’de 2019 yılı toplam elma üretimi 3,6 milyon tondur. Üretim en fazla 732 bin ton ile Isparta ilinde gerçekleşmiştir. Isparta’yı 486 bin ton ile Karaman ve 438 bin ton ile de Niğde illeri takip etmektedir. Türkiye’de elma üretiminde geçen sezona göre %0,2’lik bir azalma olmuştur. TÜİK 2020 yılı Bitkisel üretim birinci tahminine göre 2019 yılında 3,6 milyon ton elma üretiminin %7,2 oranında artarak 2020 yılında da 3,8 milyon ton olacağı tahmin edilmektedir.

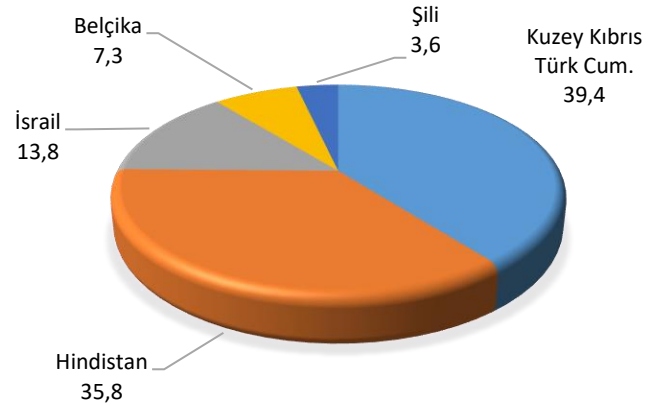
Ülkelere göre Türkiye elma ihracatı 2019 yılında 256 bin tondur. Türkiye en fazla ihracatı %41 oranında yaklaşık 105 bin ton ile Irak’a, %16,8 oranında yaklaşık 14 bin ton ile Suriye’ye yapmaktadır. Türkiye elma ihracatı 2018 yılına göre %7,4 oranında artmıştır.

2019 yılı Türkiye elma ithalatı yaklaşık 280 tondur. Türkiye 2019 yılında elma ithalatının %39’u olan yaklaşık 110 tonu Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinden yapmıştır. İthalatta yaklaşık 100 ton ile ikinci sırada Hindistan gelmektedir. Türkiye 2019 elma ithalatı bir önceki yıla oranla %64,4 oranında azalmıştır.

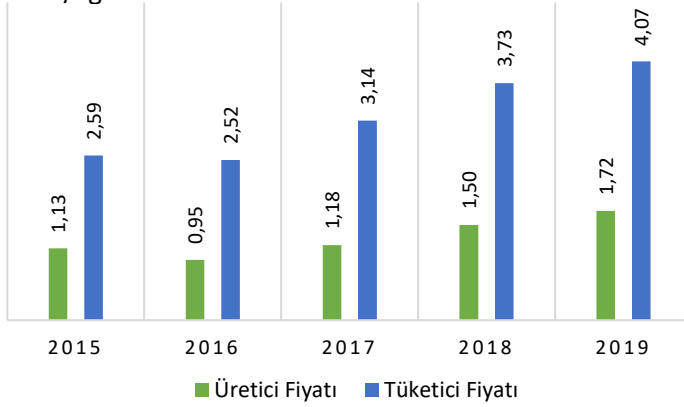
Türkiye'nin elma ihracatında önemli ülkeler (2019, %)

Türkiye'nin elma ithalatı yaptığı ülkeler (2019, %)

TL/kg

Kaynak: TÜİK, 14.07.2020

2019 yılı üretici fiyatı bir önceki yıla göre %14,07 artarak 1,72 TL/kg olarak gerçekleşmiştir. 2019 yılı tüketici fiyatları ise bir önceki sezona kıyasla %9 oranında artarak 4,07 TL/kg'a ulaşmıştır.

2020 yılı ilk altı ay ortalama tüketici fiyatı 5,03TL/kg olup, Haziran ayı tüketici fiyatı 6,41 TL/kg olarak gerçekleşmiştir. Tüketici fiyatı bir önceki aya göre %8,1, bir önceki yılın aynı ayına göre %44,2 oranında artmıştır.

Elma Üretici Fiyatları Temmuz-Kasım ayları arasında açıklanmaktadır. Bu nedenle 2020 yılı için üretici fiyatları yer almamaktadır.

Türkiye'de Elma Destekleme Politikaları: Türkiye'de bitkisel üretimi artırmak, verim ve kaliteyi yükseltmek, sürdürülebilirliği sağlamak ve çevreye duyarlı alternatif tarım tekniklerinin geliştirilmesine yönelik, çiftçilere destekleme yapılmasına ilişkin usul ve esasların belirlenmesi ile "Bitkisel Üretime Destekleme Ödemesi" yapılmaktadır. 2019 yılında mazot desteği 15 TL/da ve gübre desteği olarak 4 TL/da destekleme ödemesi yapılmaktadır. Yurtiçi sertifikalı fidan kullanım destekleri kapsamında; bodur, yarı bodur meyve fidanı ile bahçe tesisi kurulumunda standart fidanlarda 100 TL/da, sertifikalı fidanlarda 400 TL/da destekleme yapılmaktadır. Organik elma yetiştiren 1. Kategori kapsamında bireysel sertifikaya sahip olan üreticiye 70 TL/da, grup sertifikasına sahip üreticilere ise 35 TL/da verilmektedir. İyi tarım uygulamaları yapan elma üreticilerine 2. Kategori kapsamında bireysel sertifikaya sahip olanlara 40 TL/da, grup sertifikasına sahip üreticilere ise 20 TL/da destek verilmektedir. Yurtiçi sertifikalı fidan üretim desteği kapsamında aşılı fidan üretimine 0,50 TL/adet ve aşısız fidan üretimine ise 0,25 TL/adet destekleme yapılmaktadır.

Verilen Destek (TL/kg)

Yıllar	Toprak Analizi	Gübre	Mazot	Toplam
2015	0,0017	0,004	0,003	0,009
2016	-	0,007		0,070
2017	0,0005	0,002	0,005	0,008
2018	0,0004	0,002	0,005	0,007
2019	0,0004	0,002	0,007	0,010

Kaynak: TEPGE hesaplamaları, TOB verileri

	2015	2016	2017	2018	2019
Elma Fiyatı (TL/kg) ¹	1,13	0,95	1,18	1,50	1,72
Elma Fiyatı + Destek (TL/kg)	1,28	1,10	1,33	1,75	1,73
Gübre Fiyatı (TL/kg) (A. Sülfat %21) ²	0,62	0,53	0,71	1,01	1,22
Mazot Fiyatı (TL/lt) ³	3,85	3,85	4,69	5,78	6,43
1 kg elma ile alınabilecek girdi miktarı (kg)					
Elma/Gübre	1,82	1,79	1,66	1,48	1,41
Elma + destek/Gübre	2,07	2,08	1,87	1,73	1,42
Elma/Mazot	0,29	0,25	0,25	0,28	0,27
Elma + destek/Mazot	0,33	0,29	0,28	0,33	0,27

Kaynak: TÜİK, TOB verilerinden TEPGE hesaplamaları

Elma Girdi Pariteleri

2019 yılında elma üretici fiyatlarında bir önceki yıla göre %14 oranında bir yükselme meydana gelmiştir. Elma fiyatlarındaki bu artışla birlikte gübre fiyatında %20,8 ve mazot fiyatında %11,2 oranında artış meydana gelmiştir. 2019 yılında elma girdi paritelerinde bir önceki yıla oranla elma/gübre paritesinde %5 ve elma/mazot paritesinde de yaklaşık %19 oranında bir azalma gerçekleşmiştir. Girdi fiyatlarındaki artışların üretici fiyatındaki artış oranından fazla olması paritelerin düşmesine sebep olmaktadır.

GENEL DEĞERLENDİRME

Türkiye içinde bulunduğu iklim kuşağının sunduğu avantajlar nedeniyle pek çok meyve türünün yetiştirilebildiği bir ekolojiye sahiptir. Ilıman iklim meyvelerinden olan elma hemen hemen her ilde yetiştirilmektedir. Sahip olduğu gen kaynakları ile dünyanın en önemli elma üreticilerinden olan Türkiye'nin ticaret alanı geniştir.

2019-2020 sezonunda Dünya'da Türkiye elma üretiminde 4.sırada ihracatta ise 8. sırada yer almaktadır. Üretimin katma değere dönüştürülmesi noktasında ihracata yönelik üretim stratejilerinin geliştirilmesi sektörün sürdürülebilirliğine önemli katkılar sağlayacağı düşünülmektedir.

Türkiye, elma gibi önemli bir yumuşak çekirdekli meyve türünde dünya üretiminde ilk sıralarda yer almasına rağmen; verim, kalite ve pazarlama altyapısındaki yetersizliklerden dolayı uluslararası pazarda rekabet

edememektedir. Uluslararası pazarda rekabet gücünün artırılabilmesi için verim, kalite ve teknoloji odaklı üretime önem verilmelidir.

Kişi başına elma tüketimi son 5 yılda 21-27 kg/yıl arasında değişkenlik göstermiş ve 2018 yılında 27,1 kg/yıl seviyesine ulaşmıştır. Türkiye'nin elma yeterlilik derecesi son beş yılda % 9 artarak 2018 yılında % 142,5 seviyesine çıkmıştır.

Dünya Sağlık Örgütü tarafından "PANDEMi" olarak nitelendirilen Covid-19 salgını sürecinde ülkemizde tarımsal üretimin devamlılığı için gerekli olan ekim-dikim, sulama-ilaçlama gibi tarımsal faaliyetler kesintisiz devam etmiştir.

Elma üretiminin yoğun olarak yapıldığı illerle yapılan görüşmeler de pandeminin elma bahçesi bakım işleri üzerinde çok fazla etkisi olmadığı belirtilmiştir.

TARIMSAL EKONOMİ VE POLİTİKA GELİŞTİRME ENSTİTÜSÜ (TEPGE)

Enstitümüz tarım, gıda, çevre ve kırsal kalkınma konularında ekonomik araştırmalar yaparak ve/veya yaptırarak başta TC Tarım ve Orman Bakanlığı olmak üzere, kamu ve özel sektörde karar alıcı birimleri bilgilendirmeyi, böylece araştırma sonuçlarına dayalı politikalarla/kararlarla ülke tarımının gelişimine katkıda bulunmayı amaçlamaktadır. Bilgi çağının gereklerini yerine getirebilen, konusunda üzerine düşen görevleri yapmaya yetkin ve güçlü bir kurumsal yapıya ulaşmayı hedeflemektedir.

<https://arastirma.tarim.gov.tr/tepge>

Bilgi için: Demet BURUCU, demet.burucu@tarimormn.gov.tr, +90 312 2875833